

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

246514

ผลของการพัฒนาโครงสร้างสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการรับการรักษาระดับประถมศึกษา และ^๑
พัฒนาระบบการประเมินผลของเด็กที่อยู่ในโรงเรียนไทยที่จะมีผลลัพธ์ทางการศึกษา^๒
ของเด็กเล็กหลังที่มีการรับการรักษาทางการแพทย์สำหรับเด็ก

EFFECTS OF EDUCATIVE SUPPORTIVE NURSING SYSTEM ON
FATIGUE PERCEPTION AND SELF-CARE BEHAVIORS IN SCHOOL-
AGE CHILDREN WITH ACUTE LYMPHOBLASTIC
LEUKEMIA RECEIVING CHEMOTHERAPY

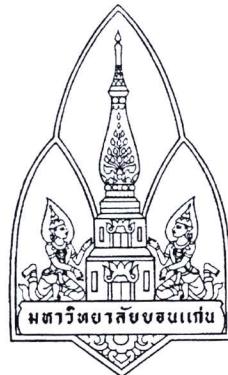
นพสราวดี บันดา

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาวิชาการพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ป.ศ. ๒๕๕๒

b00250621

ผลของการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ต่อการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และ^พฤติกรรมการดูแลตนของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว
ชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด

EFFECTS OF EDUCATIVE SUPPORTIVE NURSING SYSTEM ON
FATIGUE PERCEPTION AND SELF-CARE BEHAVIORS IN SCHOOL -
AGE CHILDREN WITH ACUTE LYMPHOBLASTIC
LEUKEMIA RECEIVING CHEMOTHERAPY

นางสาวคลีนา อ สนั่นนอก

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2552

ผลของการรับยาตามสั่งและให้ความรู้ต่อการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และ^{พุทธิกรรมการดูแลคนของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว}
ชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด

นางสาวคลีน่า สนั่นนอก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชาสหเวชศาสตร์
สาขาวิชาการพยาบาลสูขภาพเด็ก
บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

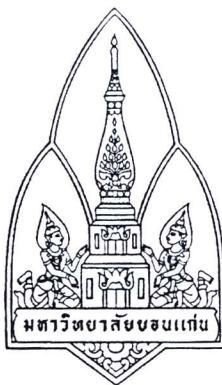
พ.ศ. 2552

EFFECTS OF EDUCATIVE SUPPORTIVE NURSING SYSTEM ON
FATIGUE PERCEPTION AND SELF-CARE BEHAVIORS IN SCHOOL -
AGE CHILDREN WITH ACUTE LYMPHOBLASTIC
LEUKEMIA RECEIVING CHEMOTHERAPY

MISS.KHLEENART SANANNOK

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
IN PEDIATRIC NURSING
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY

2009

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็ก

ชื่อวิทยานิพนธ์: ผลของการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรมมะเร็งเมีดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาวคลีน่า สนั่นนอก

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสาร์มาศ เถื่อนนาดี ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ปียะรัตน์ นิลอัยยา กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีໄล เกิดผล กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ตั้งวงศ์ชัย กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีໄล เกิดผล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ตั้งวงศ์ชัย)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมาตย์)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เอื้อมพร ทองกระจาย)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

คลินิก สันนันอก. 2552. ผลงานการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ต่อการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และพฤติกรรมการคุ้มครองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสูขภาพเด็ก บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีໄล เกิดผล,
รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ตั้งวงศ์ชัย

บทคัดย่อ

240514

การศึกษาวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลของการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ต่อการรับรู้ภาวะอ่อนล้าและพฤติกรรมการคุ้มครองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเด็กวัยเรียนอายุ 6-12 ปี โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นครั้งแรกและรักษาด้วยยาเคมีบำบัดครั้งแรกในระยะหักนำให้โรคสงบ ที่หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลระดับตติยภูมิในจังหวัดขอนแก่น ช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 จำนวน 20 ราย สู摸อย่างง่ายโดยการจับฉลากเข้ากลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 ราย กลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ตามกรอบทฤษฎีการพยาบาลของโอลเรม กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ ประกอบด้วย 1) แผนการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 2) การศูนย์มัลติมิเดียซีดีรอม ที่มีเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองของเด็กวัยเรียน 3) คู่มือคุ้มครองของเด็กวัยเรียน สำหรับผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 1) แบบวัดการรับรู้ภาวะอ่อนล้าในผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด จากแนวคิดของไปเปอร์ 2) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการคุ้มครองของเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีการคุ้มครองของโอลเรม ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาความเชื่อมั่นโดยใช้ตัวแปรติดต่อของกรอบน้ำ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และ 0.88 ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์โดยแยกแจ้งความถี่

240514

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบการแจกแจงปกติของข้อมูลค่าคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้าและค่าคะแนนพฤติกรรมการคุ้มครองของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ Kolmogorov-Smirnov Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการคุ้มครองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ Paired t-Test เปรียบเทียบความต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้าและค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการคุ้มครองระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง โดยใช้ Independent t-test

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการคุ้มครองหลังการทดลอง ดีกว่า ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 6.795, P < 0.05$ และ $t = 23.618, P < 0.05$) และ ดีกว่า กลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.210, P < 0.05$ และ $t = 29.276, P < 0.05$ ตามลำดับ)

จากผลการศึกษารั้งนี้ จึงควรนำการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ตามกรอบทฤษฎีการพยาบาลของโอลเเรม ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการพยาบาลเพื่อลดภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดและส่งเสริมพฤติกรรมการคุ้มครองเมื่อมีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดในผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรมมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัดใหม่ พฤติกรรมการคุ้มครองที่ถูกต้องเหมาะสม ตามสภาพปัจุบันที่แท้จริงของแต่ละราย

Khleenart Sanannok. 2009. Effects of Educative Supportive Nursing System on Fatigue Perception and Self – Care Behaviors in School – Age Children with Acute Lymphoblastic Leukemia Receiving Chemotherapy. Master of Science Thesis in Pediatric Nursing, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisors: Asst. Prof. Dr. Wilai Kirdpole,
Assoc. Prof. Dr. Jintana Tangvoraphonkchai

ABSTRACT

240514

This quasi-experimental research is to study the effectiveness of the educative supportive nursing system on fatigue perception and self-care behaviors in school-age children with acute lymphoblastic leukemia receiving chemotherapy. Included were 20 children, age 6-12 years, after their first diagnosis and, for the first time, receiving the induction chemotherapy treatment. These children were admitted to the pediatric departments of the tertiary hospital, Khon Kaen province during the period of September 2005 until December 2008. The numbers of subjects were equally and randomly referred to the controlled group and to the experimental group. The controlled group was comprised of 10 school-age children receiving a regular conventional nursing care. The experimental group was comprised of 10 school-age children, on the other hand, receiving the educative supportive nursing system by the researcher in addition to the regular conventional nursing care. The tool is the educative supportive nursing system as followed: 1) An educative supportive nursing system program; 2) a multimedia CD-Rom and 3) handbook concerning on fatigue and self-care behaviors developed by the researcher. The assessment tools are as followed: 1) Self-care behaviors scale which was determined by Cronbach's Alpha co-efficient that is equal to 0.88 2) the piper fatigue scale which was determined by Cronbach's Alpha co-efficient that is equal to 0.97. The data was analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. Test distributed by Kolmogorov-Smirnov Test. The different was analyzed by independent T-test and Paired T-test.

The intervention findings are as followed: After the experiment, it is clearly found that the mean score of fatigue perception and self-care behaviors in school-age children with acute lymphoblastic leukemia receiving chemotherapy in the experimental group was significantly

246514

better than the average mean score before the experiment ($t = 6.795$, $P < 0.05$ and $t = 23.618$, $P < 0.05$). After the experiment, likewise, the mean score of fatigue perception and self-care behaviors found in school-age children with acute lymphoblastic leukemia receiving chemotherapy in the experimental group was significantly shown to be better than the average mean score found in the children who were in the controlled group ($t = 2.210$, $P < 0.05$ and $t = 29.276$, $P < 0.05$ respectively).

The findings suggests that the educative supportive nursing system should also be part of nursing care instructions used for patient's care for school-age children with acute lymphoblastic leukemia receiving chemotherapy at hospitals to promote appropriate self-care behaviors for each of such patients; therefore, they can develop appropriate self-care behaviors and able to appropriately perform accordingly to their own needs, conditioning factors, and capability.

งานวิทยานิพนธ์นี้มุ่งเน้นส่วนเดียวที่ให้บุพการีและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีໄล เกิดผล รองศาสตราจารย์ ดร.jin tan ตั้งวงศ์ชัย ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สนับสนุนช่วยเหลือ และตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตา อีกอย่าง เป็นอย่างดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้วิจัยในการทำงาน ผู้วิจัยขอถือขอบคุณ และประทับใจในความกรุณาของท่านอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านเป็นอย่างมาก จึงขอรับขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสันนี้ด้วย

ขอรับขอบพระคุณอาจารย์ในสาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็กและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย ขอรับขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสาวมาศ เถื่อนนาดี รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยะรัตน์ นิลอัษยกา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีໄล เกิดผล รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ตั้งวงศ์ชัย คณะกรรมการสอน วิทยานิพนธ์ ขอรับขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พญ. อรุณี เจตศรีสุภาพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสาวมาศ เถื่อนนาดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูลสุข ศิริพูล นางคำหยาด ไพรี นางสาวเกศนี บุณย์วัฒนาภูล อาจารย์ บุรินทร์ เปลงดีสกุล ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรมมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด ผู้ป่วยคง พยาบาลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณคุณพ่อจุล-คุณแม่สังวาลย์ สนั่นนนอก คุณแม่ทองมา ฐานะ ญาติฯ คู่ชีวิต ลูกชาย เพื่อน นักศึกษาร่วมหลักสูตรรวมทั้งพี่ๆ น้องๆ ที่เป็นกำลังใจให้กันและกันตลอดมา

คลีนิก สนั่นนอก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
คำอุทิศ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	แฟ
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน	1
2. คำนำการวิจัย	6
3. วัตถุประสงค์การวิจัย	6
4. สมติฐานการวิจัย	6
5. ขอบเขตการวิจัย	7
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
7. นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	9
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเนื้องอก พลัน และการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด	13
2. ภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด ในผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็ง	19
3. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการดูแลคนเอง	37
4. การเรียนรู้ของเด็กวัยเรียน	64
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
2. รูปแบบการวิจัย	74
3. ตัวแปรในการวิจัย	75
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. การพิทักษ์สิทธิ์และจริยธรรมการวิจัย	79
6. วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	80
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล	
1. ผลการวิจัย	90
2. การอภิปรายผล	97
บทที่ 5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
1. สรุปการวิจัย	105
2. ข้อจำกัดของการวิจัย	106
3. ข้อเสนอแนะ	106
เอกสารอ้างอิง	108
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก คำชี้แจงและแบบยินยอมเข้าร่วมวิจัย	120
ภาคผนวก ข การพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	126
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือการวิจัย	129
ภาคผนวก ง แสดงผลการทดสอบการแยกเงื่อนปัจจัย	138
ภาคผนวก จ รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	141
ประวัติผู้เขียน	143

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำแนกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	91
ตารางที่ 2	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้าของผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังทดลอง	93
ตารางที่ 3	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังทดลอง	94
ตารางที่ 4	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้าของผู้ป่วยเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังทดลอง	95
ตารางที่ 5	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยของเด็กวัยเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัดระหว่างกลุ่ม ทดลองกับกลุ่มควบคุม ภายหลังการทดลอง	96
ตารางที่ 6	ผลการทดสอบการแจ้ง警 ปกติของคะแนนการรับรู้ภาวะอ่อนล้า และคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็ก โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลันที่มีภาวะอ่อนล้าจากการได้รับยาเคมีบำบัด	139

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
ภาพที่ 2 แนวคิดกลไกการเกิดภาวะอ่อนล้าของไปเปอร์ และคณะ	22
ภาพที่ 3 โครงสร้างของความสามารถในการคุ้มครองขององค์กร	47
ภาพที่ 4 กล้องแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีโอลเอม	50
ภาพที่ 5 รูปแบบการวิจัย	73
ภาพที่ 6 สรุปขั้นตอนในการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล	89